

A low-angle, close-up photograph of a woman's legs as she walks on a city sidewalk. She is wearing black, high-heeled, open-toe pumps. The background is a blurred urban setting with buildings and a street. The lighting is dramatic, with strong shadows and highlights.

The New York Times bestseleris

Lisa Gardner

Vieni

1 skyrius

Tą naktį, kai sulaukė skambučio, jis buvo baigęs penkiolikos valandų pamainą. Pernelyg daug nekantrių vairuotojų 93 greitkelyje sukėlė gausybę avarių, triaukšt, bumbt, tekšt. Šiuo metų laiku miestas toks. Medžiai pliki, greitai temsta, prieš akis šventės. Oras žvarbus. Po nerūpestingos vasariškos bendrystės čirškinant kepsnius ant grotelių dabar eini vienas miesto gatvėmis negirdėdamas nieko, išskyrus sausų lapų čežėjimą ant šalto šaligatvio.

Dauguma policininkų skūsdavosi trumpomis, pilkomis vasario dienomis, tačiau Bobis Dodžas labiausiai nemėgo lapkričio. Ir ši diena nepakeitė jo nuomonės.

Bobio pamaina prasidėjo nedideliu eismo įvykiu, tada buvo dar du, kai į šiaurę traukiantys užsižiopsoję vairuotojai atsitrenkė vieni kitiems į automobilio galą. Keturias valandas tvarkęs dokumentus jis jau manė įveikęs blogiausią dienos dalį, bet ankstyvą popietę, kai eismas turėjo vykti sklandžiai netgi liūdnai pagarsėjusiame 93 greitkelyje, susidūrė penki automobiliai. Skubantis taksi vairuotojas bandė kirsti iš karto keturias eismo juostas, o susinervinęs reklamos vykdomasis direktorius negailestingai stojo jam skersai kelio. Jo visureigis „Hummer“ atlaikė smūgį it sunkiasvoris čempionas; aprūdijęs taksi patyrė nokdauną ir nusinešė kartu su savimi dar tris automobilius. Bobiui teko iškviesti keturis techninės pagalbos automobilius ir nubraižyti įvykio schemą, o paaiškėjus, kad pietaudamas su

savo įtakingais klientais reklamos vykdomasis direktorius išgėrė keletą taurių martinio, dar ir areštuoti tą vyrą.

Pastarasis faktas reiškė, jog policininkui reikėjo užpildyti krūvą papildomų dokumentų, nukeliauti į Pietų Bostono policijos skyrių (dabar jau piko valandą, kai niekas negerbia pirmumo teisės, net jei esi pareigūnas) ir dar kartą susiremti su turtinuoju reklamos vykdomuoju direktoriumi, kai jis pasipriešino vedamas į sulaikymo kamerą.

Reklamos vykdomasis direktorius buvo visais penkiasdešimčia svarų sunkesnis už Bobį. Kaip ir dauguma vyrų, susiduriančių su smulkesniu priešininku, jis sumaišė pranašesnę svorį su pranašesne jėga ir nekreipė dėmesio į perspėjamuosius ženklus. Vyras dešine ranka griebėsi už durų staktos ir metėsi savo sunkiu kūnu atgal, tikėdamasis numušti menkesnį palydovą. O kas tada? Nejaugi ketino pabėgti per policijos skyrių, knibždėte knibždantį ginkluotų policininkų? Bobis šoktelėjo kairėn, pakišo koją, ir drimba tėškėsi ant grindų. Jis griuvo taip įspūdingai, kad keletas pareigūnų metė savo darbus ir gana ilgai plojo už nemokamą pasirodymą.

— Paduosiu tave į teismą! — suriko girtas vykdomasis direktorius. — Tave, tavo vadą ir visą sumautą Masačusetso valstiją. Tu dar pamatysi. Girdi? *Išspardysiu tavo sumautą subinę!*

Bobis pastatė dičkį ant kojų. Reklamos šulas vėl apipylė jį įžeidimais, veikiausiai dėl to, kad Bobis sugnybo jam nykštį. Policininkas įstūmė vyrą į sulaikymo kamerą ir užtrenkė duris.

— Jei vemsi, prašyčiau naudotis tualetu, — paliepė Bobis, nes dabar vyro veidas įgavo žalsvą atspalvį.

Direktorius atkišo jam didįjį pirštą. Tada susilenkė ir privėmė ant grindų.

Bobis papurtė galvą ir sumurmėjo:

— Turtingas šiknius.

Tokių dienų pasitaikydavo, ypač lapkritį.

Buvo kelios minutės po dešimtos vakaro. Vykdomasis direktorius buvo paleistas už užstatą, parūpintą jo brangiai apmokamo advokato, sulaukymo kamera išvalyta, ir Bobio pamaina, prasidėjusi septintą ryto, pagaliau baigėsi. Jis turėtų eiti namo. Paskambinti Suzanai. Numigti iki penktos ryto, o tada, suskambus žadintuvui, vėl viską pradėti iš naujo.

Tačiau vyras jautėsi keistai įsitempęs. Kraujyje pulsavo per daug adrenalino, nors visi jį laikė ramiu, šaltakrauju ir santūriu.

Bobis nėjo namo. Užsitempė džinsus, apsivilko flanelės marškinius ir pasuko į vietinį barą.

Bostono Alaus sode aplink stačiakampio formos barą sėdėjo keturiolika vyrų. Jie rūkė, gurkšnojo pilstomą alų ir spoksojo į plazminį televizorių. Bobis linktelėjo keliems pažįstamiems veidams, pamojavo barmenui Karlui ir atsisėdo į tuščią vietą šiek tiek atokiau nuo kitų. Kerė kaip paprastai atnešė jam kukurūzų traškučių. Karlas įpylė kolos.

— Ilga diena, Bobi?

— Kaip visada, kaip visada.

— Suzana ateis?

— Šįvakar ji repetuoja.

— A, taip, koncertas. Po dviejų savaitių, ar ne? — Karlas papurtė galvą. — Graži ir talentinga. Ką galiu pasakyti, Bobi, tau labai pasisekė.

— Žiūrėk, kad neišgirstų Marta, — atsakė Bobis. — Kai pamčiau, kaip tavo žmona tampo statines, nenoriu nė pagalvoti, ką ji galėtų padaryti su kočėlu.

— Man su Marta taip pat labai pasisekė, — patikino Karlas. — Bijau ką nors ir sakyti.

Karlas paliko Bobį su kokakola ir traškučiais. Jam virš galvos per naujausias žinias reporteris kalbėjo iš įvykio vietos Revyre. Paleidęs šuvių į kaimynus, gerai ginkluotas įtariamasis užsibarikadavo savo namuose. Bostono policija išsiuntė į įvykio vietą Greitojo reagavimo komandą, nes „niekas nenori rizikuoti“.

Taip, lapkritis keistas mėnuo. Įaudrina žmones, palieka juos be jokios apsaugos prieš besiantinančios žiemos niūrumą. Netgi tokie vyrukai kaip Bobis daro viską, ką gali, kad išgyventų.

Jis suvalgė traškučius. Išgėrė kokakolą. Apmokėjo sąskaitą, ir kai įtikino save, jog iš tiesų turėtų eiti namo, staiga ant diržo atgijo pranešimų gaviklis. Vieną akimirką žiūrėjo į ekraną, kitą jau lėkė prie durų.

Tokia buvo ši diena. Dabar jo laukia tokia pat naktis.

Katerina Rouzė Genjon taip pat nemėgo lapkričio, nors jos bėdos prasidėjo spalį. 1980-ųjų spalio 22 dieną, jei tiksliau. Oras buvo šiltas, saulė kaitino veidą karštais bučiniais, mergaitė ėjo namo iš mokyklos. Ji nešėsi knygas rankose ir dėvėjo mėgstamą mokyklinę aprangą: rudas puskojines, tamsiai rudą velveto sijoną ir auksinės spalvos palaidinę ilgomis rankovėmis.

Automobilis privažiavo iš nugaros. Iš pradžių ji nė nepastebėjo, tačiau lyg per miglą suvokė, jog šalia greitį lėtina mėlynas ševrolė. Vyro balsas. *Sveika, mieloji. Gal galėtum man padėti? Ieškau pasiklydusio šuns.*

Vėliau buvo daug skausmo, kraujo, duslių pasipriešinimo šūksnių. Skruostais tekėjo ašaros. Jos dantys kandžiojo apatinę lūpą.

Tada stoji tamsa, ir jos silpnas, vos girdimas balselis klausė: „Ar čia kas nors yra?“

Ilgą laiką nebuvo nieko.

Vėliau jai pasakė, jog viskas truko dvidešimt aštuonias dienas. Katerina negalėjo to žinoti. Tamsoje laikas sustojo, liko vien begalinis vienišumo jausmas. Buvo šalta, tylu, bet kartais jis sugriždavo. Ir tai jau būdavo šis tas. Būtent tuštuma, nesibigianti gryna tuštuma gali išvesti žmogų iš proto.

Ją surado medžiotojai. Lapkričio aštuoniolikąją. Jie pastebėjo faneros lakštais uždengtą duobę, pabaksnojo į ją šautuvais ir nustebo išgirdę silpną verksmą. Atidengę keturių pėdų pločio ir šešių pėdų ilgio kalėjimą žemėje, triumfuodami išgelbėjo mergaitę, iškėlė ją į žvarbų rudens orą. Vėliau ji laikraštyje pamatė fotografijas. Jos tamsiai mėlynos akys atrodė didžiulės, galva it kaukolė, liesas kūnelis susitraukęs tarytum mažo rudo šikšnosparnio, negailestingai išvilko į saulę.

Laikraščiai pavadino Kateriną Padėkos dienos stebuklu. Tėvai parsivežė ją namo. Kaimynai ir giminės vienas po kito varstė jų namų duris šūkčiodami „O, ačiū Dievui!“ ir „Kaip tik laiku šventėms“ bei „O, kas galėtų patikėti?..“

Katerina sėdėjo ir leido žmonėms kalbėti. Ji gvelbė nuo perpildytų padėklų maistą ir kišosi į kišenes. Vis dar gūžėsi, sėdėjo įtraukusi pečius. Vis dar priminė mažą šikšnosparnį ir nesuprato, kodėl ją taip baugina šviesa.

Atvyko dar daugiau policininkų. Ji papasakojo jiems apie tą vyrą, apie automobilį. Jie parodė jai nuotraukų. Ji bakstelėjo į vieną. Vėliau, praėjus dienoms, savaitėms — argi tai svarbu? — nuėjo į policijos nuovadą, nužvelgė išsirikiavusius vyrus ir oriai vėl bakstelėjo pirštu.

Po pusės metų Ričardas Umbrijus stojo prieš teismą. Dar po trijų savaitių Katerina davė parodymus vilkėdama paprastą mėlyną suknelę ir avėdama lakinius batelius storais kulnais. Ji paskutinį kartą parodė pirštu. Ričardas Umbrijus buvo nuteistas iki gyvos galvos.

O Katerina Rouzė su savo šeima grįžo namo.

Ji valgė nedaug. Jai patikdavo pasiimti maisto ir įsidėti į kišenę arba tiesiog laikyti jį delne. Miegojo taip pat nedaug. Gulėdavo tamsoje, savo aklo mis kaip šikšnosparnio akimis ieškodama kažko, ko negalėjo įvardyti. Dažnai labai tyliai, kad įsitikintų, jog gali kvėpuoti be garso.

Kartkartėmis motina priedavo prie jos kambario durų ir sunėrusi prie krūtinės blyškias, neramiai virpančias rankas stovėdavo. Po kurio laiko iš apačios pasigirdavo tėvo balsas. *Eik miegoti, Luiza. Ji pašauks, jei reikės tavęs.*

Bet Katerina nė karto nepašaukė.

Ėjo metai. Katerina užaugo, ištiesino pečius, užsiaugino plaukus ir suvokė, jog jos tamsus, galingas grožis atima vyrams amą. Baltutėlė oda, spindintys juodi plaukai ir didžiulės tamsiai mėlynos akys. Vyrai beviltiškai troško jos. Ji nerūpestingai jais naudojosi. Tai nebuvo jos kaltė. Ir ne jų. Tiesiog ji niekada nieko neįautė.

1994-aisiais mirė motina. Nuo vėžio. Katerina stovėjo prie karsto ir stengėsi pravirkti. Jos kūne nebuvo likę drėgmės, ir jos kūkčiojimas atrodė sausas ir nenuoširdus.

Grįžusi į savo nykų butą, ji stengėsi nebegalvoti apie tai, nors kartais netikėtai išvysdavo motiną, stovinčią tarpduryje. *Eik miegoti, Luiza. Ji pašauks, jei reikės tavęs.*

Sveika, mieloji... ieškau pasiklydusio šuns...

1998-ųjų lapkritis. Padėkos dienos stebuklas susirangė savo baltoje porcelianinėje vonioje; jos liesas, nuogas ir kaulėtas kūnas drebėjo iš šalčio, kai sugniaužė rankoje skustuvą. Turėjo atsitikti kažkas bloga. Tamsa, anapus tamsos. Užkasta žemėje dėžė, iš kurios nėra sugrįžimo.

Eik miegoti, Luiza. Ji pašauks, jei reikės tavęs.

Sveika, mieloji... ieškau pasiklydusio šuns.

Geležtė tokia plona ir lengva jos rankose. Ašmenys, bučiuojantys riešą. Abstraktus šilumos, raudono kraujo, vagojančio odą, pojūtis.

Suskambo telefonas. Katerina prabudo iš letargo tiek, kad atsilieptų. Ir tas skambutis išgelbėjo jai gyvybę. Padėkos dienos stebuklas vėl prisikėlė.

Dabar ji galvojo apie tai, fone plyšaujant televizoriui. *Palei-*

dęs eilę šuvių į kaimynus, įtariamasis užsibarikadavo namuose. Bostono greitojo reagavimo komandos pareigūnai mano, jog situacija gali pasikeisti kiekvieną minutę ir yra itin pavojinga.

Jos glėbyje kūkčiojo sūnus.

— Mamyte, mamyte, mamyte.

Iš apačios ataidėjo vyro šūksniai:

— Žinau, ką darai, Kat! Negi manai, kad aš toks kvailas? Ką gi, tau nepavyks. Tu neišsiseksi, velniai rautų! Tik ne šį kartą!

Džimis atidundėjo laiptais į viršų, į jų miegamąjį.

Telefonas kartą jau išgelbėjo Kateriną. Dabar ji meldėsi, kad išgelbėtų dar kartą.

— Alio, alio, devyni vienas vienas? Ar girdite mane? Mano vyras. Man regis, jis turi ginklą.

2 skyrius

Bobis jau šešerius metus buvo Masačusetso valstijos policijos Specialiosios taktikos ir operacijų (STOP*) komandos narys. Paprastai iškviečiamas mažiausiai tris kartus per mėnesį — dažniausiai per kiekvienas sumautas šventes — jis manė, kad beveik niekas nebegali jo nustebinti. Šiandakt viskas buvo kitaip.

Lėkdamas Bostono gatvėmis, jis cypindamas padangas staigiai pasuko dešinėn į Parko gatvę, nurūko link Valstijos rūmų auksiniu kupolu, suktelėjo vairą kairėn Bikono gatvės kryptimi ir praskriejo pro Bendruomenės ir Viešąjį sodus. Paskutinę minutę vos nesusimovė — pabandė patekti į Arlingtono gatvę per Marlboro, bet tada suvokė, jog vienos krypties Marlboro gatvė veda ne į tą pusę. Kaip bet kuris kitas geras Masačusetso vairuo-

* STOP (*Special Tactical Operations*) komanda yra SWAT stiliaus taktinė komanda, srendžianti aukšto lygio grėsmes, pavyzdžiui, susidūrus su aktyviais šauliais, įkaitų paėmimu, teroristiniu išpuoliu ir kt.

tojas, jis staigiai užmynė stabdžius, susuko vairą ir signalizuo-
damas kirto tris eismo juostas, kad suspėtų pasukti į Bikono ga-
tvę. Dabar teko dairytis atidžiau, norint išsirikti teisingą dešinių
skersgatvį į Marlboro gatvę. Galų gale jis tiesiog pasuko ten, kur
švietė balti automobilių žibintai ir žybsėjo raudonas reanimobi-
lio švyturėlis.

Privažiavęs Marlboro ir Glosterio gatvių kampą, Bobis
vienu ypu užfiksavo daug detalių. Mėlyni užtvagai ir Bostono
policijos patruliniai automobiliai jau buvo apsupę vieną ne-
didelį daugiabutį Bak Bėjaus centre. Geltona nusikaltimo vie-
tą žyminti juosta atskyrė keletą rausvo smiltakmenio namų,
o uniformuoti pareigūnai buvo užsiėmę pozicijas kampuose.
Reanimobilį dabar galėjai gerai matyti, kaip ir keletą vietinės
žiniasklaidos furgonų.

Čia neabejotinai vyko rimti reikalai.

Bobis sustojo prie mėlyno užtvairo, iššoko iš automobilio ir
nubėgo prie bagažinės. Joje buvo viskas, ko galėjo prireikti kva-
lifikuotam policijos snajperiui. Šautuvas, optinis taikiklis, amu-
nicija, juoda kario uniforma, miesto maskuojamoji apranga ir
gobtuvas, apsauginiai kūno šarvai, švarių drabužių komplektas,
užkandžiai, vanduo, sėdmaišis, naktinio matymo ir paprasti
žiūronai, nuotolio matuoklis, veido dažai, šveicariškas peilis ir
prožektorius. Vietiniai policininkai veikiausiai laikė bagažinėse
atsargines padangas; valstijos policininkas galėjo gyventi savo
automobilyje visą mėnesį.

Bobis užsimetė kuprinę ir nedelsdamas įvertino situaciją.

Skirtingai nei kitos greitojo reagavimo komandos, Bobio
taktinis būrys niekada neatvykdavo kartu. Jis susidėjo iš tris-
dešimt dviejų vyrų visoje Masačusetso valstijoje nuo Keip
Kodo smaigalio iki Berkšyro kalnų papėdės. Būstinė įsikūrusi
Adamse, vakarinėje valstijos dalyje, kur Bobio leitenantas su-

laukė skambučio iš Freiminghamo ryšių tarnybos ir priėmė sprendimą siųsti būrį į įvykio vietą.

Šiuo atveju, įtariamajam užsibarikadavus namuose su įkai-tais, buvo iškviešti visi trisdešimt du nariai ir visi jie atvyks. Vie-niems atvykti prireiks trijų ar keturių valandų. Kiti, kaip ir Bobis, suspėjo per mažiau nei penkiolika minučių. Kad ir kaip būtų, Bobio leitenantas didžiavosi galėdamas suburti bent penkis pa-reigūnus bet kurioje valstijos vietoje trumpiau nei per valandą.

Žvalgydamasis Bobis suprato esąs vienas iš tų penkių. Tai reiškė, jog reikia paskubėti.

Dauguma SWAT* būrių susideda iš trijų komandų: puolimo, vidinių ribų nustatymo ir snaiperių. Vidinių ribų, arba perimetro, komandos užduotis yra apsaugoti ir kontroliuoti vi-daus perimetrą. Paskui pasirodo snaiperiai. Jie užima pozicijas už vidinio perimetro ribų ir atlieka žvalgybą — įvertina situ-aciją per optinius taikiklius ar žiūronus, informuoja apie pas-tatą, žmones ir judėjimą viduje. O tada jau puolimo komanda pasiruošia galutiniam veiksmui — jei derybininkui nepavyksta įkalbėti įtariamųjų išeiti, puolimo komanda veržiasi į vidų. Pas-tarasis veiksmas dažnai būna sudėtingas; meldiesi, kad to ne-prireiktų, tačiau kartais tenka.

Bobio STOP komanda žinojo visą šią eigą, tačiau jų spe-cializacija buvo platesnė. Jei jie atvykdavo kartu, turėdavo užimti visas pozicijas, kad galėtų pradėti veiksmus vos tik pasirodys kitos komandos. Kitaip tariant, nors Bobis buvo vienas iš aštuonių snaiperių komandos, jis neskubėjo užimti snaiperio pozicijos.

Pirma užduotis — nustatyti vidinį perimetrą. Tai yra plo-tas, kuriame vyksta veiksmas. Jei pavykdavo tinkamai nustatyti

* SWAT (*Special weapons and tactics team*) — Specialiųjų ginklų ir taktikos komanda (angl.).

vidinį perimetrą, atkrisdavo devyniasdešimt procentų bet kurio taktinio būrio galvos skausmo. Tai reikšdavo, kad kontroliuoti padėtį ir neleisi veiksmui išplisti. Perimetrui suformuoti reikėdavo mažiausiai dviejų vyrų, stovinčių priešinguose kampuose ir stebinčių įstrižai.

Bobis buvo vienas iš jų. Dabar jis greitai dairėsi. Pastebėjo tris kitus valstijos policijos automobilius, stovinčius kitapus gatvės; vadinasi, jo komandos draugai kažkur čia. Tada pamatė baltą vaną, kuriame buvo įsikūręs valdymo centras. Nubėgo prie jo.

— Pareigūnas Bobis Dodžas, — prisistatė jis po penkių sekundžių, įsiropšdamas vidun, pasidėdamas kuprinę ir ištiesdamas ranką.

— Leitenantas Džachrimas.

Vadas greitomis, bet tvirtai paspaudė ranką. Lieso veido leitenantas buvo ne iš valstijos, o iš Bostono policijos. Bobio tai nenustebino; techniškai įvykio vieta priklausė Bostono jurisdikcijai, be to, valstijos policijos vadas greičiausiai dar už poros valandų kelio. Ir nors Bobis būtų mieliau dirbęs su savo leitenantu, jis buvo išmokytas gražiai elgtis ir su kitais — iki tam tikros ribos, žinoma.

Priešais Džachrimą stovėjo balta lenta, ir jis viršutiniame kairiajame kampe piešė Ganto diagramą.

— Pozicija? — kreipėsi jis į Bobį.

— Snaiperis.

— Galite nustatyti perimetrą?

— Taip, tamsta.

— Puiku, puiku, puiku. — Leitenantas Džachrimas trumpam atsiplėšė nuo baltos lentos, iškišo galvą iš vano ir šuktelejo uniformotam Bostono policininkui: — Ei, Ei, tu! Man reikia telefono kompanijos. Supratai? Pasinaudok radijo ryšiu, susi-

siek su dispečere ir gaus sumautą mobilųjį ryšį, nes niekas šiame vane neveikia, o koks čia valdymo centras, jei negali niekam nieko perduoti. Supratai?

Pareigūnas nuskubėjo prie automobilio, ir Džachrimas nekantriai atsisuko į Bobį.

— Gerai, ką žinote?

— Įtariamasis užsibarikadavęs namuose, manoma, ginkluotas, žmona su vaiku taip pat namuose, — Bobis atkartoją žinutę pranešimų gaviklyje.

— Įtariamasis — Džimis Genjonas. Ką nors sako?

Bobis papurtė galvą.

— Ką gi. — Džachrimas baigė braižyti Ganto diagramą, tada žemiau nupiešė kvartalo eskizą. — Situacija štai kokia. Kelios minutės po pusės dvyliktos paskambino moteris. Tvirtino esanti Katerina Genjon, Džimio žmona. Sakė, kad jos vyras girtas, grasina jai ir jų sūnui ginklu. 911 operatorė bandė ją kalbinti, tačiau kilo kažkokių trukdžių ir ryšys nutrūko. Maždaug po minutės paskambino kaimynas ir pranešė girdėjęs šūvius.

— Skambutis buvo peradresuotas į policijos skyrių, tačiau mūsų vaikinai jau buvo išvažiavę į įvykio vietą Revyre, todėl aš paskambinau į Freiminghamo ryšių tarnybą, kuri susisiekė su jūsų leitenantu. Jūsų būriui pavesta pradėti, galbūt net atlikti viską iki galo, kol mūsų vaikinai susitvarkys Revyre. Nežinau. Šiuo metu mūsų policijos pareigūnai saugo išorines perimetro ribas. Jie užėmę pozicijas čia, čia ir čia, o štai čia ir čia policijos automobiliai blokuoja aplinkines gatves.

Džachrimas pažymėjo vietas eskize, paskubomis atskirdamas smiltakmenio daugiabutį nuo aplinkinių namų.

— Genjonų apartamentai, pažymėti 415 numeriu, užima štai šiuos viršutinius keturis aukštus. Policininkai jau evakavo apatinio aukšto gyventojus, taip pat kaimyninių namų gy-

ventojus iš abiejų pusių. Mums dar nepavyko užmegzti ryšio su esančiaisiais viduje, ir, jei atvirai, man tai nepatinka. Mano nuomone, vidinis perimetras turėjo būti nustatytas jau prieš dešimt minučių, o derybininkai privalėjo čia prisistatyti prieš aštuonias minutes. Bet, ką gi, tai tik mano nuomonė.

— Kiek turite žmonių?

— Pareigūnai Fusilis, Adamsas ir Maronis jau vietoje. Jie stebi pastatą iš labai arti, gali būti, kad jau iš vidaus. Vienas pareigūnas aiškinasi namo planą, o kitas — tikiuosi — bando surasti man sumautą mobilųjį ryšį.

— Ką pavyko sužinoti iš kaimynų?

— Pasak pirmojo aukšto savininko, per pastaruosius penkerius metus Genjonai iš pagrindų atnaujino savo butą. Viršutiniame aukšte buvo įrengtos skliautinės lubos, kur Genjonai, matyt, įsirengė didžiulį miegamąjį su balkonu. Pirmame namo aukšte yra nedidelis vieno kambario butas ir vestibulius, iš kurio liftas pakelia į antrą aukštą, į Genjonų būstą. Žinoma, į kiekvieną aukštą galima patekti ir laiptais. Rūsysis buvo perdarytas į dviejų kambarių butą. Mes evakavome jame gyvenančią porą, tačiau jie negalėjo nieko mums papasakoti, nes nieko nenučiuokia apie kitas pastato erdves, gaisrines kopėčias ir visa kita. Pastatas senas, todėl galime tikėtis siurprizų.

— Atrodo, Genjonai mažai bendrauja su kitais, ir jei jie kada nors rengė vakarėlį, kaimynų nepakvietė. Porelė garsėja ki- virčiais; mes ne kartą buvome kviesti dėl šeiminių ginčų. Tačiau pirmą kartą buvo paminėtas ginklas; tai šis tas nauja. Ji? Ar jis? Kad aš žinočiau. Labiausiai gaila vaiko. Štai tiek mes žinome.

Leitenantas nutilo pačiu laiku. Atvyko mobiliojo ryšio kompanija. Ir dar vienas iš Bobio komandos draugų.

— Puiku, — pareiškė leitenantas. Jis bedė pirštu į ką tik atvykusį pareigūną. — Jūs — vidinis perimetras. O jūs, — pirštas

nukrypo į Bobį, — susiraskite poziciją. Noriu žinoti, kas vyksta tame name. Kur yra vyras, kur žmona, kur vaikas? Svarbiausia, ar visi dar gyvi? Praėjo jau daugiau nei pusvalandis, o mes nieko neišgirdome.

Išžengęs iš valdymo centro Bobis paspartino žingsnį. Užduotis gauta, tad reikėjo priimti sprendimus. Jis paskubomis apmetė juos.

Visų pirma, tinkama apranga. Pasirinko pilkų atspalvių miesto maskuojamąją uniformą. Vien juoda būtų pernelyg išryškinusi siluetą. O maskuojamoji uniforma leidžia kitaip suvokti spalvą, paskandina vilkintįjį aplinkoje.

Ant drabužių užsidėjo minkštus kūno šarvus. Kiti komandos nariai vilkės kevlaro liemenes su apsauginėmis boro plokštelėmis, tačiau tokie sunkūs šarvai pernelyg varžo snaiperio judesius. Bobiui reikia greitai judėti ir kartu išstis valandas išlaikyti dažnai nepatogią padėtį. Jam užteks neperšaunamos liemenės ir šalmo.

Toliau — šautuvas, optinis taikiklis ir amunicija. Bobis persimetė per petį „Sig Sauer 3000“ ir išsirinko „Leupold 3-9Xmm“ reguliuojamą taikiklį. Šis jau buvo nustatytas ties šimtu jardų — tai standartinė parinktis teisėsaugos snaiperiams, nes karinių snaiperių taikiklis sureguliuotas penkių šimtų jardų atstumui. Tačiau kariškiai bėgioja su maskuojamaisiais kostiumais ir šliaužioja po pelkes. Bobio darbas retai būdavo toks įdomus.

Akimirką jis svarstė, ar imti naktinio matymo žiūronus, tačiau persigalvojo, nes vietovė ir taip buvo apšviesta kaip per Liepos ketvirtąją.

Liko amunicija. Jis išsirinko dviejų tipų šovinius: „Federal Match Grade“ .308 kalibro „Remington“ 168 granų kulkas

ir „Federal Match Grade“ .308 kalibro „Remington“ 165 granų apvalkalines kulkas. 168 granų kulkos buvo standartinės; 165 granų kulkos geriau tiko šaudant per stiklą. Žinant, jog naktis šalta ir apartamentų, kuriuose vyksta veiksmas, langai veikiausiai sandariai uždaryti, būtų geriau pradėti nuo apvalkalinės kulkos. Kai gali iššauti tik kartą, turi rizikuoti.

Galiausiai Bobis įsidėjo į kuprinę tris butelius vandens, du energinius batonėlius, snaiperio sėdmaišį, žiūronus ir nuotolio matuoklį. Užtrenkė bagažinę ir atsisuko į gatvę.

Įrangą paruošta, dabar reikia susirasti poziciją.

Bak Bėjus buvo senas Bostono turtuolių rajonas. Aukšti, siauri smiltakmenio namai puikavosi granito arkomis, įmantriais kaliojo plieno balkonais ir plačiais erkeriais. Vešlūs, vasarą gražūs medžiai dabar menkai tedengė BMW, SAAB ir „Mercedes“ automobilius. O policijos patrulių automobilių žibintų šviesoje belapė gebenė it pilkos venos ropojo raudonų plytų sienomis ir glostė ornamentais puoštas langų staktas.

Bobis galėtų dirbti visą likusį gyvenimą, ir vis tiek neįstengtų sau leisti net automobilio *statyti* tokioje gatvėje kaip ši, o ką jau kalbėti apie įsikūrimą. Keista, kad kai kurie žmonės, atrodytų, turi viską gyvenime, o sugeba šitaip susimauti.

Atstumas problemų nesukels, nusprendė jis. Namai stovi vienas šalia kito, nuo vienos gatvės pusės iki kitos tik penkiasdešimt jardų. Labiau reikia pagalvoti apie kampa. Jei jis didesnis nei keturiasdešimt penki laipsniai, šaudyti sudėtingiau. Namas, kuriame bus taikinys, yra penkių aukštų, be to, dar pusrūsis su langais. Tačiau operacijai vadovaujantis pareigūnas sakė, jog pentas aukštas iš esmės tapo ketvirto aukšto miegamojo lubomis.

Bobis pamatė, kas jam tiktų — ketvirtame aukšte, kur, regis, buvo balkonas su įmantriais kaliojo plieno turėklais, plieskė šviesos.

Jis perėjo per gatvę, iš kur galėjo geriau matyti. Tarpas tarp balkono kaliojo plieno turėklų buvo maždaug trys coliai. Jokių problemų, kai kiekvieną mėnesį treniruojiesi pataikyti į vieno colio mūšio zoną. Kampas, deja, ne toks palankus. Šauti tiesiai per trijų colių tarpą būtų vieni niekai. Tačiau taikytis į viršų ar žemyn daugiau nei trisdešimties laipsnių kampu kitas reikalas...

Bobiui žūtbut reikia užlipti aukščiau.

Jis nužvelgė keturių aukštų smiltakmenio namą tiesiai priešais Genjonų namus ir po minutėlės jau beldėsi į lauko duris. Nors leitenantas Džachrimas buvo sakęs, jog pareigūnai evakavo kvartalo gyventojus, Bobis nenustebo, kai senas medines duris tučtuojau atidarė žvitrių akių pagyvenęs vyriškis, vilkintis tamsiai žaliu chalatu; stebėtina, kiek žmonių nepalieka namų, net jei juos apsupa smarkiai ginkluoti vyrai.

— Sveiki, — pasisveikino vyriškis. — Jūs iš policijos? Aš jau pasakiau tam kitam, jog niekur neisiu.

— Man reikia patekti į viršutinį aukštą, — paaiškino Bobis.

— Čia šautuvas?

— Pone, tai oficialus policijos reikalas. Man reikia patekti į viršutinį aukštą.

— Štai kaip. Viršutiniame aukšte — pagrindinis miegamasis. Aaaa. — Vyras išplėtė akis. — Suprantu. Mano balkonas tiesiai priešais Genjonų. Jūs tikriausiai policijos snaiperis. Aaaa, gal jums kuo padėti?

Vyriškis troško pasitarnauti. Džordžas Harlou buvo konsultantas. Apie tai jis informavo Bobį, paskubomis vesdamas plačiais sraigtiniais laiptais į viršų. Beveik visada būna išvykęs, kaip gerai, kad šįvakar yra namuose ir galėjo įsileisti Bobį. Jo namas mažesnis, ne toks gražus kaip kiti, užtat visas priklauso jam. Kaimynai tikriausiai kraustosi iš proto spėliodami, kiek galėtų būti vertas pastatas, kuriame gyvena viena šeima. Oho, Bak Bėjuje tokį namą praeitą mėnesį pardavė beveik už dešimt

milijonų dolerių. Dešimt milijonų. Taip, tas girtuoklis Džordžo tėvas vis dėlto paliko jam neblogą palikimą. Žinoma, nuosavybės mokesčiai tiesiog žudo.

Gal Džordžas galėtų paliesti policijos šautuvą?

Bobis pasakė ne.

Jie įžengė į miegamąjį. Didžiuliame kambaryje beveik nebuvo baldų, ką jau kalbėti apie paveikslus ant sienų. Matyt, vyras iš tiesų daug keliauja, nes Bobis buvo matęs jaukesnių viešbučio kambarių. Siena nuo gatvės pusės buvo stiklinė, o jos vidury — stumdomosios durys. Tobula.

— Užgesinkite šviesas, — paprašė jis.

Ponas Harlou net susijuokė pakludamas.

— Ar turite stalą, kurį galėčiau panaudoti? Patį paprasčiausią. Ir kėdę.

Ponas Harlou turėjo kortų staliuką. Bobis pasistatė jį, o namo šeimininkas surado metalinę sulankstomą kėdę. Pareigūno kvėpavimas buvo padažnėjęs. Ar dėl to, kad užlipo į ketvirtą aukštą? Ar adrenalinas sukilo dėl to, kas netrukus turėjo įvykti?

Jis jau šešiolika minučių įvykio vietoje; rezultatas neblogas, tačiau ir ne per geriausias. Dauguma vaikinių jau tikriausiai atvyko. Perimetras gana aiškiai matyti. Netrukus pasirodys kitas pareigūnas; dar vienos akys padės jam stebėti. Paskui atvyks krizių derybininkų komanda ir užmegs kontaktą.

Bobis pasidėjo šautuvą ant staliuko ir per colį pravėrė duris, tik tiek, kad tilptų šautuvo galiukas. Tada atsisėdo į pono Harlou metalinę kėdę, įsijungė radijo stotelę, pritvirtintą prie neperšauamos liemenės, ir dorodamasis su virpančiu žandikauliu prakalbo:

— Pirmasis snaiperis pasirengęs.

— Pradėkite, Pirmasis, — atsiliepė leitenantas Džachrimas. Bobis prikišo akį prie taikiklio ir pagaliau išvydo Genjonus.

3 skyrius

— Matau baltaodžio subjekto nugarą, jis maždaug šešių pėdų ūgio, trumpų rudų plaukų, vilki tamsiai mėlynais marškiniais, stovi maždaug per keturias pėdas nuo stiklinių durų, išeinančių į gatvės pusę, kurią vadinsiu ketvirto aukšto A puse. Durys yra maždaug keturiasdešimt colių skersmens, atsidaro į išorę ir yra trečias įėjimas iš kairės. Pirmas įėjimas ketvirtame aukšte yra dvivėris langas, maždaug trisdešimties colių skersmens ir septynių pėdų aukščio. Antras įėjimas yra kitas dvivėris langas, maždaug dvidešimt penkių colių skersmens ir septynių pėdų aukščio. Ketvirtas įėjimas A pusėje yra paskutinis dvivėris langas, dvidešimt penkių colių skersmens, septynių pėdų aukščio.

Nenuleisdamas akių nuo vienišos vyro figūros, Bobis teikė informaciją apie ketvirtą Genjonų buto aukštą. Vyras nejudėjo. Ar jis ką nors stebi, ko nors ieško? Vyras laikė rankas prieš save, todėl Bobis negalėjo pasakyti, ar jis ginkluotas.

Bobis pasiėmė žiūronus ir ėmė žvalgytis moters su vaiku, tačiau nieko nepamatė.

Miegamojo vidury lygiagrečiai su stiklo durimis stovėjo didžiulė dvigulė lova. Ji buvo iš tų įmantrių, su kaliojo plieno ornamentais, apklota plonyčiu besiplaikstančiu baltu audiniu. Už lovos jis matė eilę baltai dažytų stumdomųjų durų. Tikriausiai spinta. Kairėje Bobis įžiūrėjo nišą, kur veikiausiai buvo dar vienos durys. Į šeiminkų vonios kambarį? Poilsio kambarį?

Patalpa buvo didžiulė, su daugybe vietų pasislėpti. Ką gi, visiems bus tik įdomiau.

Bobis pamėgino sureguliuoti žiūronus ir atidžiau pasižvalgyti po nišą kairėje, tačiau nesėkmingai. Jis greitomis nužvelgė kitus apšviestus namo langus, bet nepastebėjo jokių gyventojų ženklų.

Tai kur žmona ir vaikas? Slepiasi lovos užtiesalo klostėse? Lindi spintoje? Jau guli negyvi ant grindų?

Pareigūnas pajuto, kaip iš įtampos ima trauktis skrandis. Prisiversdamas iš lėto įkvėpė, tada iškvėpė. Reikia susikonzentruoti. Būti akimirkos dalimi, tačiau nepaskęsti joje. Atsiriboti.

Ar žinote, koks skirtumas tarp šaulio ir snaiperio? Šaulys jaučia pulsą. Snaiperis — ne.

Ruošdamasis ilgam stebėjimui Bobis kruopščiai suderino šautuvo stovą, buože pamaigydamas sėdmaišį, kol pasiekė tinkamą aukštį. Tada atsitraukė su kėde, pasirėmė į stalą ir įstatė ginklą į peties išlinkį. Kai ginklas prigludo prie kūno, standžiai, tačiau patogiai, tarsi dar viena atauga, trečia ranka, jis palinko į priekį ir susirado tašką, kur skruostas susilieja su buože, o akis taip tobulai sutampa su taikikliu, kad atrodo, jog visas pasaulis staiga atsiduria taikiklio centre. Dabar matė viską, galėjo nušauti bet ką.

Jis dar kartą apžiūrėjo vyriškos lyties subjektą, dirščiojantį per metalinį lovos kraštą.

Bobis įkišo į lizdą apvalkalinę kulką ir iš lėto nusitaikė vyrui į galvą. Kvėpavo ramiai, pulsas buvo pastovus. Ranka nė kiek nevirpėjo, kai pasiruošė šauti.

Policijos snaiperiai mokomi tik vieno dalyko — nedelsiant pašalinti subjektą, kurio pirštas gali būti padėtas ant gaiduko. Iš esmės mėnuo po mėnesio Bobis mokėsi nukirsti žmogaus galvos smegenų kamieną.

Jis buvo patenkintas savo pozicija. Kampas nesudėtingas, atstumas įveikiamas. Šūvio trajektorija nežymiai pasikeis kulakai pramušus stiklines duris, tačiau 165 granų šaudmeniui tai nesukels jokių sunkumų. Taikinyš stacionarus, todėl jam nereikia nerimauti dėl švino poveikio, o šaunant tokiu nedideliu atstumu oras ir vėjas nėra svarbūs.

Atsitraukęs nuo taikiklio, atsargiai, kad nepajudintų šautuvo, dešiniąja ranka žurnale aprašė amuniciją, taikiklio nustatymus ir savo padėtį. Tada pasiėmė žiūronus, leidžiančius matyti plačiau, ir vėl, stengdamasis nepajudinti šautuvo, toliau stebėjo įvykio vietą.

Vyras buvo pažengęs lovos galūgalio link. Bobis pajuto kylant įtampą, tarsi tuoj kažkas turėtų įvykti. Jis nesuprato kodėl, bet tada suvokė.

Vyro stovėseną. Jis buvo pakėlęs pečius, atkišęs alkūnes, šiek tiek praskėtęs kojas. Tai dominuojanti poza, šitaip stovintis žmogus stengiasi atrodyti didesnis ir stipresnis. Bobis neabejojo, jog jei galėtų matyti vyro veidą, jis būtų piktai surauktas ir įraudęs iš įsiūčio.

Bobis dar kartą apžvelgė kambarį, ieškodamas žmonos ir vaiko, tačiau nieko nepamatė. Visgi jie turi būti tame kambaryje, kitaip vyras išeitų. Gaila, kad Bobis nemato vyro veido.

Kadangi nieko neįvyko, jis ėmėsi braižyti pastato schemą savo komandai. Laikydamasis protokolo, sužymėjo kiekvieną namo sieną raidėmis A, B, C ir D. Kadangi butas ketvirtame aukšte turėjo kaimynus iš abiejų pusių ir už galinės sienos, liko tik fasadinė pusė, kurią Bobis pažymėjo A raide. Tada nurodė visus namo aukštus nuo pirmo iki penkto, nepamiršdamas pusrūsio. Galiausiai paženklino visus įėjimus A pusėje, prirašydamas, langas tai ar durys, taip pat pateikdamas apytikrius dydžius ir sunumeruodamas iš kairės į dešinę, pradedant nuo pirmo.

Tai bus bendra schema, ir visi privalės ja vadovautis. Vyras stovi priešais stiklines duris A pusėje, ketvirtas aukštas, trečias įėjimas, arba, kai prasidės veiksmas, greitomis trumpinant — vienas vyras A keturi trys. Nesiaiškinant, kieno kairė ar kieno dešinė. Trys greitos koordinatės, pykšt, ir darbas atliktas.

Baigęs braižyti schemą, Bobis darkart pasitikrino, kaip buvo išmokęs dirbdamas šį darbą. Ar yra požymių, rodančių, jog name vyksta išankstinis pasiruošimas? Galbūt barikaduojamos durys, užkalami langai? Galbūt kas nors bando nuslėpti kokius nors nusikaltimus? Užtraukia žaliuzes, baldais blokuoja matomumą ir panašiai? Išankstinis pasiruošimas buvo perspėjantis ženklas. Kaip ir šūviai pro langus ar atviri grasinimai smurtu.

Kol kas viskas atrodė ramu. Visame pastate nesimatė nė gyvos dvasios, išskyrus vieną vyriškos lyties subjektą, stovintį priešais stiklines duris A keturi trys.

Bobis padėjo žiūronus ir toliau stebėjo pro šautuvo taikiklį. Pravėrus duris, pūtė šaltas vėjelis, kuris gairino veidą ir sugrubino pirštus. Kai pasirodys stebėtojas, lieps jam uždaryti, tačiau sėdėti netoliese, kad prireikus tučtuojau atidarytų. Bet kol kas viskas gerai. Kvėpavimas tolygus, raumenys atsipalaidavę. Jis pasiruošęs. Ramus, tačiau pasirengęs. Budrus ir atsipalaidavęs. Niekada neprašausi, jei taikysiesi į mažą taikinį. Jis netgi nebegalvojo apie kortų staliuką ar šaltą lapkričio vėją, ar tai, kad ponas Harlou vis dar trypčioja tarpduryje trokšdamas išvysti ką nors įdomaus.

Netrukus atvyks derybininkai, paskambins subjektui ir pamėgins rasti taikią išeitį. Jei niekas dar nebus nukentėjęs, derybininkui veikiausiai pavyks įkalbėti vyrą pasiduoti, kol jis dar gali išsisukti patyręs tik nedidelę gėdą. Jei kas nors iš šeimos narių sužeistas arba, dar blogiau, negyvas, tuomet bus sunkiau. Tačiau krizių valdymo komanda išmano savo darbą. Pernai Bobiui teko stebėti, kaip pagrindinis derybininkas, Alas Hansonas, įtikino tris pabėgusius kalinius pasiduoti taikiai, nors visi trys nusikaltėliai buvo nuteisti iki gyvos galvos ir neturėjo ką prarasti.

Vėliau Bobio leitenantas priėjo prie kiekvieno kalinio, patapšnojo per petį ir nuoširdžiai padėkojo, kad šie pasidavė.

Tokios situacijos visada prasidėdavo didžiuliu adrenalino ir testosterono antplūdžiu bei apskritai audringu pamišimu. Tada pasirodydavo Bobio komanda ir imdavosi visus raminti. Nereikia elgtis neapdairiai. Nereikia griebtis smurto. Viską darykime žingsnis po žingsnio, žmogau, ir bus gerai.

Judėjimas. Kitapus gatvės įtariamasis staiga pasisuko ir susijaudinęs žengė dešinėn. Pagaliau Bobis pastebėjo ginklą.

— Baltaodis vyriškos lyties subjektas juda priešais stiklines duris A keturi trys. Matau kažką panašaus į devynių milimetrų ginklą dešinėje rankoje. Baltaodė moteris, — staiga pranešė Bobis šiek tiek triumfuojančiu balsu. — Ilgi juodi plaukai, tamsiai raudona palaidinė, regis, klūpi arba tupi už lovos, penkiolika pėdų nuo stiklinių durų A keturi trys. Baltaodis vaikas, tamsūs plaukai, prisišliejęs prie moters. Mažas, galbūt dvejų ar trejų metų.

Ausinėje pasigirdo leitenanto Džachrimo balsas.

— Ar moteris arba vaikas juda? Ar jie gali būti sužeisti?

Bobis susiraukė. Sunku pasakyti. Taikiklyje vėl pasirodė vyras, dabar jis sparčiai vaikštinėjo po kambarį, mojuodamas ginklu dešinėje rankoje. Pareigūnas nusitaikė į vyro ginklą, bandydamas įžiūrėti daugiau detalių. Sunku tai padaryti, kai vyras juda. Bobis vėl sutelkė dėmesį į vyrą, mėgindamas pajauti, kaip jis juda, kaip laiko ginklą. Patyręs šaulys? Susijaudinęs mėgėjas? Taip pat sunku nustatyti.

Vyras pasislinko dešinėn, ir dabar Bobis suprato, jog moteris šaukia. Vaikas — galbūt berniukas — buvo stipriai prisiglaudęs prie jos, įsikniaubęs veidu į krūtinę, jos rankos dengė jam ausis.

Veiksmas įsibėgėjo. Greitai, netikėtai. Bobis negalėjo pasakyti, kas įžiebė tą sąmyšį, tačiau dabar rėkė vyras. Bobis pro taikiklį galėjo matyti, kaip jam iš lūpų trykšta seilės, kaip įsitempia

kaklo raumenys. Vaizdas atrodė nerealus: matai tokį sunkiai valdomą įniršį, tačiau negirdi nė garso.

Moteris atsistojo laikydama ant rankų vaiką. Ji jau nebešaukė, matyt, buvo apsisprendusi. Vyras įnirtingai rėkė; ji tik žiūrėjo į jį.

Staiga vyras nusitaikė ginklu moteriai į galvą. Jis ištiesė kairę ranką, tarsi kviestų vaiką.

— Vyriškos lyties subjektas taikosi į moterį, — išgirdo save Bobis. — Laiko atstatęs ginklą.

Vyras vis dar buvo nukreipęs ginklą moteriai į galvą, dabar jau eidamas aplink lovą, greitomis, piktais. Ji neištarė nė žodžio, neatsitraukė nė per žingsnį. Tada vyras atsidūrė *visai šalia* ir nuožmiai šaukdamas kaire ranka trūktelėjo vaiką.

Berniuką atplėšė motinai nuo krūtinės. Bobis spėjo pamatyti mažą išblyškusį veidelį su didelėmis, paklaikusiomis akimis. Vaikas buvo siaubingai išsigandęs.

— Vyras paėmė vaiką. Vyras stumia vaiką per kambarį.

Tolyn nuo motinos. Tolyn nuo to, kas netrukus įvyks.

Bobis išgyveno kiekvieną dabarties *sekundę*, buvo akimirkos dalimi, tačiau už jos ribų. Jis suderino taikiklį, tie nežymūs pataisymai buvo tokie natūralūs tarsi kvėpavimas. Lengvai paslinko kairėn, paskleisdamas švino dalelių, kai vyras nustūmė sūnų prie lovos galo ir žengė atgal prie žmonos. Dabar Džimis Genjonas neberėkė, tačiau jo krūtinė kilnojosi, jis sunkiai kvėpavo.

Pagaliau moteris prabilo. Jos lūpas buvo lengva sekti pro optinio taikiklio išdidintą vaizdą.

Kas toliau, Džimi? Kas liko?

Džimis staiga nusišypsojo, ir ši šypsena pasakė Bobiui viską, ką jam reikėjo žinoti.

Džimio Genjono pirštas tvirčiau apglėbė gaiduką. Ir iš penkiasdešimties jardų atstumo, iš tamsaus kaimyninio namo miegamojo Bobis Dodžas paleido šūvį.